

3) nie stosuje się do nakazów lub zakazów, wydanych z mocy art. 16, 47, 49, 58, 59, 69 i 76, — podlega karze więzienia do lat 3 lub aresztu do lat 3, albo karze grzywny. Obok kary pozbawienia wolności sąd może orzec również karę grzywny.

(2) Jeżeli czynu, wymienionego w ust. 1, dopuszczono się w czasie wojny lub mobilizacji, sprawca podlega karze więzienia do lat 10 lub aresztu. Obok kary pozbawienia wolności sąd może orzec również karę grzywny.

Art. 100. Kto:

1) jako ustanowiony pełnomocnik, stały zastępca pełnomocnika lub pełnomocnik komisaryczny nie udziela danych dotyczących przedmiotów świadczeń rzeczowych lub nie załatwia spraw, związanych z przysposobieniem do rzeczowych świadczeń przedsiębiorstwa, gospodarstwa, warsztatu lub ich części stosownie do przepisów art. 33,

2) nie stosuje się do nakazów lub zakazów, wydanych z mocy art. 64 i 70, — podlega karze aresztu do 3 miesięcy i grzywny do 3.000 zł, albo jednej z tych kar.

Art. 101. (1) W razie skazania za przestępstwo z art. 98 lub 99, sąd może orzec przepadek przedmiotów, które miano dostarczyć jako przedmiot świadczenia lub materiałów, z których miano je wyprodukować.

(2) W razie niemożności odebrania przedmiotów, wymienionych w ust. 1, ściągą się z majątku osoby skazanej równowartość przedmiotu lub materiału.

Art. 102. (1) Sprawy o przestępstwa, przewidziane w art. 98 i 99, należą do właściwości sądów okręgowych.

(2) Sprawy o przestępstwa, przewidziane w art. 100, należą do właściwości powiatowych władz administracji ogólnej.

Rozdział XIII.

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 103. (1) Wszelkie akty, podania, załączniki i zaświadczenia w sprawie świadczeń rzeczowych są wolne od opłat skarbowych.

(2) Przepis ust. 1 nie dotyczy opłat sądowych.

Art. 104. Do czasu utworzenia Naczelnej Izby Gospodarczej będą członkami Głównej Komisji Cennikowej zamiast przedstawicieli Izby czterej przedstawiciele handlu, przemysłu, górnictwa i rzemiosła oraz dwaj przedstawiciele rolnictwa, delegowani przez właściwe instytucje samorządu gospodarczego.

Art. 105. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Spraw Wojskowych oraz innym ministrom — każdemu we właściwym zakresie działania — w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych.

Art. 106. (1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w miesiąc po ogłoszeniu.

(2) Termin wejścia w życie przepisów art. 56 na obszarach poszczególnych województw określa rozporządzenia Rady Ministrów.

(3) Z dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego tracą moc obowiązującą: rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 sierpnia 1927 r. o rzeczowych świadczeniach wojennych (Dz. U. R. P. Nr. 79, poz. 687) i ustawa z dnia 9 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 288).

(4) Przepisy rozporządzenia niniejszego nie naruszają przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 8 listopada 1927 r. o obowiązku odstępowania zwierząt pociągowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów dla celów obrony Państwa (Dz. U. R. P. Nr. 98, poz. 859) oraz ustawy z dnia 25 lutego 1932 r. o drogach lądowych i drogach wodnych śródlądowych w czasie wojny lub grożącego Państwu niebezpieczeństwa (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 230).

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*
Prezes Rady Ministrów: *L. Kozłowski*
Minister Spraw Wewnętrznych:

Marjan Zyndram-Kościałkowski

Minister Spraw Zagranicznych: *Beck*

Minister Spraw Wojskowych: *J. Piłsudski*

Minister Skarbu: *Wł. Zawadzki*

Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski*

Minister Wyznań Religijnych

i Oświecenia Publicznego: *W. Jędrzejewicz*

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *J. Poniatowski*

Minister Przemysłu i Handlu: *H. Floyar-Rajchman*

Minister Komunikacji: *M. Butkiewicz*

Minister Opieki Społecznej: *Jerzy Paciorkowski*

Minister Poczty i Telegrafów: *E. Kaliński*

860.

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 24 października 1934 r.

o komunalnych kasach oszczędności.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 15 marca 1934 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 221) postanawiam co następuje:

ROZDZIAŁ I.

KOMUNALNE KASY OSZCZĘDNOŚCI.

Dział I.

Przepisy ogólne.

Art. 1. Komunalne kasy oszczędności są zakładami samorządu terytorjalnego, mającymi na celu

rozwijanie w najszerszych masach ludności zmysłu oszczędnościowego, ułatwianie składania oszczędności w sposób, zapewniający całkowite bezpieczeństwo złożonego kapitału i godziwe od niego odsetki, oraz udostępnianie kredytu.

Art. 2. (1) Komunalne kasy oszczędności posiadają osobowość prawną o charakterze publiczno-prawnym, odrębną od osobowości prawnej związku założycielskiego (art. 3).

(2) Komunalne kasy oszczędności nabywają osobowość prawną przez zarejestrowanie (art. 6).

Art. 3. (1) Komunalne kasy oszczędności mogą być zakładane tylko przez miasta oraz związki samorządowe powiatowe i wojewódzkie, samodzielnie, bądź wspólnie przez utworzony w tym celu związek międzykomunalny.

(2) W dalszym ciągu rozporządzenia niniejszego związku, zakładające komunalne kasy oszczędności, zwane będą związkami założycielskimi, a komunalne kasy oszczędności — kasami oszczędności lub kasami.

Art. 4. (1) Związek założycielski odpowiada, jako poręczyciel, za wkłady oszczędnościowe, przyjęte przez założoną przez siebie kasę oszczędności i za ich oprocentowanie; za inne zobowiązania kasy odpowiada tylko o tyle, o ile taką odpowiedzialność na siebie przyjął.

(2) Przy założycielstwie wspólnem odpowiedzialność z tytułu poręki, przewidzianej w ust. (1), obciąża członków związku międzykomunalnego. Odpowiedzialność ta jest solidarna. O stopniu odpowiedzialności członków związku międzykomunalnego między sobą rozstrzyga statut kasy.

Art. 5. (1) Kasy oszczędności używają firmy „Komunalna Kasa Oszczędności” z dodaniem nazwy związku założycielskiego i wydają książeczki wkładowe pod nazwą „książeczka oszczędnościowa”.

(2) Prawo do używania słów „Kasa Oszczędności” w nazwie firmy i do wydawania książeczek wkładowych pod nazwą książeczek oszczędnościowych służy, obok Pocztovej Kasy Oszczędności, Galicyjskiej Kasy Oszczędności i gminnych kas pożyczkowo-oszczędnościowych, wyłącznie kasom oszczędności, których organizacja oparta jest na zasadach rozporządzenia niniejszego. Zarejestrowane w chwili wejścia w życie rozporządzenia niniejszego spółdzielnie kredytowe, używające w nazwie firmy słów „kasa oszczędności” lub słów o podobnej treści, utrzymują prawo używania nadal tej nazwy.

Art. 6. Kasy oszczędności przy wykonywaniu czynności bankowych (art. 23) są kupcami i podlegają zgłoszeniu celem wpisania do rejestru handlowego (art. 20).

Dział II.

Organizacja.

Art. 7. (1) Kasa oszczędności rządzi się statutem, uchwalonym przez organ stanowiący związku

założycielskiego i zatwierdzonym przez władzę nadzorczą (art. 18).

(2) Statut powinien określać w szczególności: firmę i siedzibę kasy, terytorjalny i przedmiotowy jej zakres działania, wysokość kapitału zakładowego, odpowiedzialność związku założycielskiego za zobowiązania kasy w zakresie, przewidzianym w art. 4, skład i kompetencje organów i sposób reprezentowania kasy oraz sposób dokonywania ogłoszeń.

Art. 8. (1) Do prowadzenia kasy oszczędności powołane są: rada, jako organ stanowiący, i dyrekcja, jako organ zarządzający i wykonawczy.

(2) Jako organ kontrolujący powołana jest komisja rewizyjna, niezależnie od uprawnień, służących w zakresie kontroli władzy nadzorczej i związkom komunalnych kas oszczędności.

Art. 9. (1) Rada składa się z przewodniczącego i czterech do czternastu członków lub ich zastępców, wybieranych na lat trzy przez organ stanowiący związku założycielskiego w połowie z pośród osób, należących do organów ustrojowych związku założycielskiego, w drugiej połowie z pośród osób, w skład organów ustrojowych tego związku nie wchodzących.

(2) Przewodniczącym rady jest z urzędu przewodniczący organu wykonawczego związku założycielskiego lub jego urzędowy zastępca.

Art. 10. (1) Dyrekcję powołuje rada, przy czym dyrektor zarządzający i jego zastępcy powinni być powołani z pośród osób, posiadających praktykę w kasach oszczędności, w związkach komunalnych kas oszczędności, bądź też praktykę bankową; w pierwszych dwóch przypadkach powołanie dyrektora zarządzającego lub zastępców następuje po zasięgnięciu opinii o osobie kandydata we właściwym związku komunalnych kas oszczędności.

(2) Powołanie dyrektora zarządzającego podlega zatwierdzeniu Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 11. Ilość członków rady i ich zastępców oraz członków dyrekcji, zakres ich działalności, jak również szczegółowy sposób ich powoływania i sposób ich odwoływania określi statut.

Art. 12. (1) Komisja rewizyjna składa się z trzech do pięciu członków, wybieranych przez organ stanowiący związku założycielskiego na rok jeden. Ze swych czynności komisja rewizyjna powinna przedkładać sprawozdania władzy nadzorczej i związkowi założycielskiemu, a odpisy tych sprawozdań radzie i dyrekcji kasy.

(2) Koszty komisji rewizyjnej ponosi związek założycielski.

Art. 13. (1) Członkami organów kasy oszczędności nie mogą być osoby, pozostające ze sobą w związku małżeńskim oraz w stosunkach pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej bez względu na stopień, a w linii bocznej — do drugiego stopnia włącznie.

(2) Członkami dyrekcji nie mogą być osoby, należące do rady kasy, organów ustrojowych związku założycielskiego lub organów administracji ogólnej, ani też pracownicy związku założycielskiego lub związku komunalnych kas oszczędności.

(3) Członkowie organów i pracownicy kasy nie mogą być równocześnie członkami rad nadzorczych, zarządów, komisji rewizyjnych i pracownikami innych zakładów i instytucji kredytowych, jednakże władza nadzorcza może w poszczególnych przypadkach zezwolić na odstąpienie od tej zasady po wysłuchaniu opinii związku komunalnych kas oszczędności.

Art. 14. (1) Członkowie organów kasy oszczędności mają prawo do wynagrodzenia za udział w posiedzeniach i do zwrotu rzeczywiście poniesionych kosztów podróży, bez prawa do stałego uposażenia, z wyjątkiem tych członków dyrekcji, którzy stale są zatrudnieni przy wykonywaniu poruczonych im funkcji zarządu.

(2) Członkowie organów i pracownicy kasy, jak również członkowie komisji rewizyjnej nie mogą korzystać z bezpośredniego kredytu w kasie, w której pełnią swoje funkcje. Przepis ten nie dotyczy zaliczek, jakie mogą pobierać pracownicy kasy na poczet stałych uposażeń.

Art. 15. Członkowie organów kasy oszczędności i jej pracownicy obowiązani są do zachowania tajemnicy urzędowej i handlowej, w szczególności zaś do zachowania bezwzględnej tajemnicy co do znajdujących się w kasie oszczędności kont, wkładów i depozytów oraz ich wysokości.

Art. 16. Językiem urzędowym w kasach oszczędności jest język polski.

Art. 17. Wszelkie spory pomiędzy organami kasy oszczędności, jak również spory pomiędzy organami kasy a związkiem założycielskim, wynikające ze statutowej działalności kasy, rozstrzyga władza nadzorcza.

Dział III.

Założenie kasy oszczędności.

Art. 18. (1) W celu założenia kasy oszczędności organ stanowiący związku założycielskiego powinien powziąć uchwałę o założeniu kasy. Uchwała ta powinna zawierać:

1) przyznanie kapitału zakładowego w wysokości co najmniej 50.000 złotych i bezwrotnej dotacji na zorganizowanie w wysokości co najmniej 10.000 złotych, przyczem kapitał zakładowy powinien być wpłacony gotówką;

2) przyjęcie odpowiedzialności za zobowiązania kasy w zakresie, przewidzianym w art. 4;

3) tekst statutu kasy.

Uchwała ta powinna być złożona władzy nadzorczej do zatwierdzenia.

(2) Ministrowi Skarbu służy prawo zezwalania związkowi założycielskiemu na przyznanie kasie kapitału zakładowego w wysokości niższej od 50.000

złotych, jeżeli obniżenie minimum kapitału zakładowego jest uzasadnione wyjątkowymi okolicznościami.

(3) Władza nadzorcza może odmówić zatwierdzenia uchwały o założeniu kasy lub uzależnić jej zatwierdzenie od podwyższenia kapitału zakładowego albo od wprowadzenia do statutu zmian przez siebie wskazanych.

Art. 19. Po zatwierdzeniu uchwały o założeniu kasy oszczędności (art. 18), powołaniu organów (art. 8) oraz wpłaceniu przez związek założycielski kapitału zakładowego i dotacji na zorganizowanie dyrekcja zgłosi założenie kasy celem wpisania do rejestru handlowego.

Art. 20. (1) Wpis kasy oszczędności do rejestru handlowego powinien obejmować: 1) firmę, siedzibę i zakres działania kasy, 2) wysokość kapitału zakładowego, 3) imiona i nazwiska członków dyrekcji oraz sposób reprezentowania kasy i 4) oznaczenie pisma do ogłoszeń kasy.

(2) Do zgłoszenia kasy należy dołączyć: 1) statut, 2) dowód zatwierdzenia przez władzę nadzorczą uchwały związku założycielskiego o założeniu kasy oraz 3) oświadczenie dyrekcji, że kapitał zakładowy został wpłacony w całości.

Art. 21. Do zgłoszenia kasy oszczędności oraz zmiany składu osobowego dyrekcji należy dołączyć skreślone wobec sądu lub uwierzytelnione notarialnie podpisy członków dyrekcji, uprawnionych do reprezentowania kasy.

Art. 22. (1) Uruchomienie kasy oszczędności może nastąpić dopiero po zarejestrowaniu kasy.

(2) Statut kasy powinien być złożony władzy nadzorczej w ciągu dwóch tygodni od dnia zarejestrowania kasy ze wskazaniem sądu rejestrowego oraz daty i liczby rejestracji.

Dział IV.

Zakres działania kasy oszczędności.

Art. 23. (1) Do zakresu czynności bankowych, które wolno wykonywać kasom oszczędności, należy:

1) przyjmowanie na książeczki oszczędnościowe terminowych i bezterminowych wkładów oszczędnościowych na oprocentowanie (art. 31);

2) otwieranie i prowadzenie rachunków bieżących o saldach kredytowych;

3) udzielanie pożyczek za zabezpieczeniem hipotecznym, odpowiadającym przepisom prawa o lokatach z bezpieczeństwem prawnym (pupilarnem);

4) udzielanie pożyczek wekslowych, na skrypty dłużne, pod zastaw papierów wartościowych, posiadających zgodnie z przepisami bezpieczeństwo prawne (pupilarne), akcyj Banku Polskiego i książeczek oszczędnościowych oraz udzielanie kredytu w rachunkach bieżących;

5) dyskontowanie weksli oraz innych dokumentów, reprezentujących wierzytelności pieniężne, zapatrzonych co najmniej w dwa podpisy;

6) inkaso weksli i innych dokumentów oraz dokonywanie przekazów i przelewów krajowych;

7) kupno i sprzedaż na rachunek obcy papierów wartościowych, dopuszczonych do notowania na giełdach krajowych;

8) kupno i sprzedaż na rachunek własny papierów o stałym oprocentowaniu, które zgodnie z przepisami prawa posiadają bezpieczeństwo prawne (pupilarne), akcji Banku Polskiego i akcji Polskiego Banku Komunalnego oraz udziałów Komunalnego Banku Kredytowego w Poznaniu; w wyjątkowych przypadkach Minister Skarbu może zezwolić kasom na odstępianie od tej zasady;

9) przyjmowanie za opłatą na przechowanie papierów wartościowych i innych walorów oraz wynajmowanie schowków w skarbcu i w szafach bezpieczeństwa;

10) oddawanie do redyskonta posiadanych przez kasy na własność weksli.

(2) Dokonywanie czynności bankowych na odmiennych warunkach niż przewidziane w ust. (1) oraz czynności bankowych, niewymienionych w ust. (1), jak również dokonywanie jakichkolwiek operacji w walutach obcych — wymagają osobnego zezwolenia Ministra Skarbu.

Art. 24. Warunki udzielania kredytów i pożyczek oraz dyskontowania weksli przez kasy oszczędności, jak również najwyższą granicę dopuszczalności ogólnego zadłużenia jednej osoby ustalać będzie rozporządzenie Ministra Skarbu.

Art. 25. (1) Ogólna suma zadłużenia związku założycielskiego i innych związków samorządowych oraz przedsiębiorstw i zakładów komunalnych w kasie oszczędności nie może przekraczać 20% ogólnej sumy wkładów oszczędnościowych, wykazanej w bilansie kasy na ostatni dzień roku obrotowego. Zakup obligacji, emitowanych przez związki samorządowe, uważa się za równoznaczny z udzieleniem związkowi samorządowemu pożyczki.

(2) Udzielanie pożyczek związkowi założycielskiemu i innym związkom samorządowym oraz przedsiębiorstwom i zakładom komunalnym w ciągu pierwszych dwóch lat od założenia kasy nie jest dopuszczalne.

Art. 26. Zaciąganie pożyczek przez kasy oszczędności jest dopuszczalne tylko za zezwoleniem władzy nadzorczej.

Art. 27. (1) Fundusze emerytalne kas oszczędności powinny być lokowane bądź w papierach wartościowych, posiadających zgodnie z przepisami prawa bezpieczeństwo prawne (pupilarne), bądź w nieruchomościach, przynoszących dochód, a fundusze zasobowe — co najmniej w połowie w papierach wartościowych, posiadających bezpieczeństwo prawne (pupilarne).

(2) Fundusze wolne (rozporządzalne) mogą być lokowane — z zastrzeżeniem zwrotu na każde żądanie lub za wypowiedzeniem — w Banku Polskim, bankach państwowych (Pocztowej Kasie Oszczędności) i bankach komunalnych oraz w wyjątkowych przypadkach — za osobnym zezwoleniem Ministra Skarbu — w innych instytucjach.

(3) Rozporządzenie Ministra Skarbu ustali, jaką część sumy wkładów oszczędnościowych kasy oszczędności powinny lokować w papierach państwowych lub przez państwo gwarantowanych oraz jaką część tej sumy mogą lokować w pożyczkach hipotecznych amortyzacyjnych.

Art. 28. (1) Kasom oszczędności nie wolno nabywać ani budować nieruchomości, wyjąwszy dla własnego użytku oraz dla funduszu emerytalnego. Nabycie lub budowa nieruchomości dla własnego użytku może nastąpić tylko z funduszy zasobowych i o szczególnym przeznaczeniu na podstawie uchwały rady i za zezwoleniem władzy nadzorczej.

(2) Przepis ust. (1) nie dotyczy przypadku, w którym nabycie nieruchomości następuje w postępowaniu egzekucyjnym w poszukiwaniu pretensji.

(3) Zbycie i obciążenie nieruchomości, z wyjątkiem nieruchomości, nabytej w przypadku, przewidzianym w ust. (2), wymaga uchwały rady.

Art. 29. (1) Na podstawie uchwały organu stanowiącego związku założycielskiego i za osobnym zezwoleniem Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych kasy oszczędności mogą otwierać na obszarze swego działania oddziały, zbiornice, kantory wymiany i zakłady zastawnicze (lombardy).

(2) Przepisy o zakładaniu i prowadzeniu zakładów zastawniczych (lombardów), o obowiązkach i prawach stron, wynikających z umów zastawniczych, jako też o trybie przeprowadzenia licytacji — ustali rozporządzenie Ministra Skarbu, wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości.

Art. 30. (1) Za zezwoleniem Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych kasy oszczędności mogą: 1) utworzyć związek, mający na celu prowadzenie wspólnych zakładów pieniężnych, w szczególności central żyrowych, 2) uczestniczyć w zakładaniu, prowadzeniu i finansowaniu wspólnych komunalnych instytucji kredytowych.

(2) Zasady utworzenia związku dla prowadzenia wspólnych zakładów pieniężnych oraz organizację i zakres działania tych zakładów ustali rozporządzenie Ministra Skarbu, wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Dział V.

Przyjmowanie wkładów oszczędnościowych.

Art. 31. (1) Kasy oszczędności mogą przyjmować wkłady oszczędnościowe tylko w gotówce i tylko na takie wkłady mogą wystawiać książeczki oszczędnościowe.

(2) Najwyższą sumę, jaką wolno będzie przyjmować na jedną książeczkę oszczędnościową, ustalać będzie Minister Skarbu.

(3) Kasy oszczędności nie mogą wystawiać książeczek oszczędnościowych z tytułu jakichkolwiek lokat, składanych przez instytucje finansowe i ubezpieczeniowe, oraz z tytułu kredytów, zaciąganych przez kasy oszczędności.

(4) Kasa oszczędności może odmówić przyjęcia wkładu, jak również zażądać od wkładcy przedterminowego podjęcia złożonego wkładu pod rygorem zastosowania skutków prawnych w razie zwłoki w wykonaniu tego żądania.

Art. 32. (1) Książeczki oszczędnościowe mogą być wystawiane, stosownie do żądania składającego wkład, na okaziciela lub na imiennie oznaczoną osobę.

(2) Składający może zastrzec, iż wypłata z książeczki oszczędnościowej ma być dokonana wyłącznie do rąk oznaczonej osoby lub pod określonymi warunkami; w takim przypadku kasa oszczędności powinna wpisać do książeczki oszczędnościowej wzmiankę o zastrzeżeniach.

Art. 33. Wypłaty z książeczki oszczędnościowej mogą być dokonywane nie inaczej jak tylko za jej przedstawieniem.

Art. 34. Do umownego przeniesienia własności książeczki oszczędnościowej na inną osobę konieczne jest jej wręczenie. Okaziciel książeczki oszczędnościowej, chociażby książeczka wystawiona była na imiennie oznaczoną osobę, będzie uważany za jej właściciela, o ile w samej książeczce niema zastrzeżeń (art. 32 ust. (2)).

Art. 35. (1) Umorzenie zniszczonej lub utraconej książeczki oszczędnościowej następuje trybem, przewidzianym dla unieważnienia utraconych tytułów na okaziciela.

(2) Zgłoszenie właściciela książeczki oszczędnościowej w kasie oszczędności o zniszczeniu lub utracie książeczki ma ten skutek, że kasa oszczędności obowiązana jest wstrzymać wszelkie wypłaty z takiej książeczki; obowiązek ten wygasa po upływie jednego miesiąca od dnia zgłoszenia, jeżeli zgłaszający nie przedstawi w ciągu tego terminu dowodu sądowego o wszczęciu postępowania umarzającego.

(3) Przepisy ust. (1) i (2) nie dotyczą książeczek oszczędnościowych do sumy 50 złotych. Tryb postępowania umorzeniowego w tych przypadkach ustali rozporządzenie Ministra Skarbu, wydane w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości.

Art. 36. Niepodjęte wkłady na książeczki oszczędnościowe oraz dopisane do nich odsetki przedawniają się z upływem lat dwudziestu od dnia, w którym nastąpiła ostatnia wpłata lub wypłata.

Art. 37. (1) Wkłady na książeczki oszczędnościowe kas oszczędności mają charakter lokat z bezpieczeństwem prawnym (pupilarnem).

(2) Książeczki oszczędnościowe przyjmowane będą na kaucje i wadja, wymagane z jakiegokolwiek tytułu przez władze, urzędy, przedsiębiorstwa i zakłady państwowe i komunalne oraz monopole państwowe, narówni z kaucjami i wadjami, składanymi w gotówce.

(3) Wkłady na książeczki oszczędnościowe wolne są od zajęcia do wysokości 2.500 złotych.

Dział VI.

Szczególne uprawnienia kas oszczędności.

Art. 38. (1) Kasy oszczędności są wolne:

- 1) od państwowych podatków: dochodowego, od darowizn i przemysłowego;
- 2) od dodatków komunalnych do powyższych podatków;
- 3) od opłat stemplowych:
  - a) od podań, wnoszonych tak przez kasy oszczędności, jak i przez ich zakłady zastawnicze (lombardy),
  - b) od pism, sporządzanych celem połączenia kas oszczędności, przewidzianego w dziale VIII rozporządzenia niniejszego;
- 4) od podatku od kapitałów i rent od przychodów od wszelkiego rodzaju lokat pieniężnych kas oszczędności, umieszczonych w innych instytucjach finansowych.

(2) Przychody od wkładów na książeczki oszczędnościowe są wolne od podatków od kapitałów i rent do kwoty, której wysokość określi Minister Skarbu.

(3) Wpisy w książeczkach oszczędnościowych oraz wszelkiego rodzaju zaświadczenia o złożeniu lub zwrocie wkładów, wydawane przez kasy oszczędności, jak również wszelkie pokwitowania z odbioru wkładów oszczędnościowych, wystawiane przez wkładców, oraz upoważnienia do odbioru wkładów oszczędnościowych — są wolne od opłaty stemplowej.

(4) Obligi, stwierdzające pożyczkę, udzieloną przez kasę oszczędności, podlegają opłacie stemplowej w wysokości 0,3% sumy zobowiązania.

Art. 39. (1) Należności pieniężne kas oszczędności w sumie nie przekraczającej 1.000 złotych mogą być ściągane w trybie administracyjnym.

(2) Tytuł wykonawczy dla tych należności stanowią wykazy zaległości z ksiąg handlowych, wystawione przez kasę oszczędności i zaopatrzone przez nią stwierdzeniem, że pretensja prawnie dojrzała do egzekucji.

Art. 40. Kasom oszczędności służy prawo zaspokojenia się z zastawu, którego przedmiotem są papiery wartościowe, w trybie przepisany dla realizacji zastawu handlowego (art. 509 — 514 kodeksu handlowego).

Dział VII.

Rachunkowość.

Art. 41. Kasy oszczędności powinny prowadzić księgowość według zasad, stosowanych przez przedsiębiorstwa obowiązane do publicznego składania rachunków.

Art. 42. (1) Członkowie dyrekcji odpowiadają za należyte prowadzenie księgowości.

(2) Szczegółowe przepisy w sprawie prowadzenia księgowości ustala instrukcja związków komunalnych kas oszczędności, zatwierdzona przez władzę nadzorczą.

Art. 43. (1) Dyrekcja kasy oszczędności obowiązana jest najdalej w ciągu czterech miesięcy po upływie roku obrotowego sporządzić i złożyć do zbadania właściwemu związkowi komunalnych kas oszczędności bilans na ostatni dzień roku obrotowego, rachunek zysków i strat oraz dokładne piśmienne sprawozdanie z działalności kasy za rok ubiegły.

(2) Rokiem obrotowym kasy jest rok kalendarzowy.

Art. 44. (1) Na pokrycie strat bilansowych kasa oszczędności powinna tworzyć fundusz zasobowy, którego wysokość powinna wynosić co najmniej 10% sumy wkładów oszczędnościowych i innych zobowiązań kasy.

(2) Fundusz zasobowy tworzy się z corocznych czystych zysków kasy w ten sposób, że do czasu osiągnięcia w funduszu zasobowym sumy, stanowiącej co najmniej 5% sumy wkładów oszczędnościowych i innych zobowiązań kasy, nie wliczając w to zobowiązań z tytułu redyskonta, na fundusz ten powinny być przelewane czyste zyski roczne w pełnej wysokości, po osiągnięciu tej sumy — $\frac{3}{4}$ % czystych zysków, zaś po osiągnięciu 10% stanu wkładów oszczędnościowych i innych zobowiązań kasy — połowa czystych zysków.

(3) Część zysków rocznych, jaka pozostanie po dokonaniu przelewów na fundusz zasobowy, powinna być użyta — po potrąceniu wpłaty na Fundusz Gwarancyjny (art. 74) — w połowie na powiększenie funduszu zasobowego, a w połowie — bądź na cele publiczne, bądź na utworzenie innych funduszy o szczególnym przeznaczeniu, związanym z działalnością kasy, jeżeli statut kasy tworzenie takich funduszy przewiduje. O przeznaczeniu części zysków na cele publiczne stanowi rada kasy.

(4) Władza nadzorcza ma prawo w wyjątkowych okolicznościach zakazać użycia części zysków na cele publiczne.

(5) Na fundusz zasobowy przelewane być powinny również przedawnione wkłady oszczędnościowe (art. 36).

Art. 45. Na pokrycie strat kursowych na papierach wartościowych kasa oszczędności powinna tworzyć osobny fundusz wyrównawczy. Fundusz wyrównawczy tworzy się z osiąganych na papierach wartościowych zwyżek kursowych oraz z sum przeznaczonych na ten cel przy podziale czystego zysku.

Dział VIII.

Łączenie się kas oszczędności.

Art. 46. Połączenie kas oszczędności może być dokonane:

1) przez przeniesienie całego majątku jednej kasy (przejętej) na inną (przejmującą);

2) przez założenie nowej kasy oszczędności, na którą przechodzi majątek łączących się kas.

Art. 47. (1) Połączenie kas oszczędności powinno nastąpić na skutek zarządzenia władzy nadzorczej ze względu na interes publiczny.

(2) Jeżeli w ciągu trzech miesięcy od daty zarządzenia władzy nadzorczej organy stanowiące związków założycielskich kas, które mają być połą-

czony, nie ustalą sposobu i warunków połączenia (art. 48), warunki te określi władza nadzorcza.

Art. 48. (1) W przypadku łączenia się kas oszczędności przez przeniesienie całego majątku na inną kasę, organ stanowiący każdego z interesowanych związków założycielskich powinien powziąć uchwałę, określając warunki połączenia.

(2) W szczególności należy określić w uchwale:

1) stosunek obu związków założycielskich i sposób powoływania nowych organów kasy,

2) sumę, o jaką kapitał zakładowy kasy przejmującej zostaje powiększony wskutek połączenia, jeżeli takie powiększenie jest przewidziane,

3) daty bilansów, na których podstawie połączenie ma być dokonane,

4) sposób rozrachunku między interesowanymi związkami założycielskimi z tytułu ciężarów i zobowiązań kasy przejętej,

5) termin, od którego połączenie ma być dokonane,

6) termin, od którego rozpoczyna się odpowiedzialność związku założycielskiego kasy przejmującej za zobowiązania kasy przejętej.

Art. 49. (1) Dyrekcja zgłosi połączenie kas oszczędności celem wpisania do rejestru handlowego każdej z łączących się kas. Do zgłoszenia należy dołączyć uchwały interesowanych związków założycielskich lub zarządzenie władzy nadzorczej w sprawie połączenia kas.

(2) Wykreślenie kasy przejętej z rejestru może nastąpić dopiero z chwilą zarejestrowania podwyższenia kapitału zakładowego kasy przejmującej, jeżeli takie podwyższenie ma nastąpić.

(3) Z chwilą wykreślenia kasy przejętej kasa przejmująca wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki kasy przejętej.

(4) Przepisanie praw hipotecznych kasy przejętej na kasę przejmującą odbywa się na jednostronny wniosek dyrekcji kasy przejmującej, przy czym w przypadku łączenia się kas na skutek zarządzenia władzy nadzorczej przepisanie praw hipotecznych wolne jest od opłat sądowych (należności hipotecznych), a wynagrodzenie pisarza hipotecznego zmniejsza się w tym przypadku do połowy.

Art. 50. Dyrekcja kasy oszczędności przejmującej powinna ogłosić trzykrotnie w odstępach co najmniej tygodniowych zamiar złączenia majątków kas połączonych w Monitorze Polskim i w pismach, przeznaczonych do ogłoszeń łączących się kas.

Art. 51. (1) Majątek każdej z połączonych kas oszczędności powinien być zarządzany przez kasę przejmującą oddzielnie aż do chwili zaspokojenia lub zabezpieczenia wierzycieli, których wierzytelności powstały przed połączeniem, a którzy przed upływem sześciu miesięcy od daty ostatniego ogłoszenia o zamiarze połączenia majątków zażądali na piśmie zapłaty swej wierzytelności.

(2) Za prowadzenie oddzielnego zarządu członkowie władz kasy przejmującej odpowiadają osobiście i solidarnie.

Art. 52. W okresie odrębnego zarządzania majątkami kas oszczędności wierzycielom każdej kasy,

służy pierwszeństwo do zaspokojenia z majątku swej pierwotnej dłużniczki przed wierzycielami drugiej kasy.

Art. 53. (1) W przypadku łączenia się kas oszczędności przez założenie nowej kasy organy stanowiące interesowanych związków założycielskich powinny powziąć uchwałę o utworzeniu związku międzykomunalnego zgodnie z przepisami prawa dla założenia i prowadzenia kasy oszczędności (art. 18) oraz o warunkach przejęcia łączących się kas oszczędności przez nową kasę związku międzykomunalnego.

(2) Pozatem stosuje się wszystkie inne przepisy tego działu o łączeniu kas oszczędności w sposób przewidziany w art. 46 pkt. 1).

Art. 54. Uchwały związków założycielskich o łączeniu się kas oszczędności wymagają zatwierdzenia władzy nadzorczej.

Dział IX.

Likwidacja kasy oszczędności.

Art. 55. Likwidacja kasy oszczędności następuje:

1) na skutek uchwały organu stanowiącego związku założycielskiego, zatwierdzonej przez władzę nadzorczą;

2) z mocy zarządzenia władzy nadzorczej.

Art. 56. Zarządzenie likwidacji przez władzę nadzorczą może nastąpić:

1) w razie poniesienia przez kasę oszczędności strat, powodujących niewypłacalność kasy;

2) ze względu na szczególnie ważne interesy gospodarcze;

3) w razie zniesienia związku założycielskiego, jeżeli nie nastąpi przejęcie kasy przez inny związek założycielski.

Art. 57. (1) W czasie likwidacji kasa zachowuje osobowość prawną.

(2) Likwidację prowadzi się pod firmą kasy z dodatkiem „w likwidacji”.

Art. 58. (1) Likwidatorów kasy oszczędności mianuje organ stanowiący związku założycielskiego, a w przypadku, gdy likwidacja następuje z mocy zarządzenia władzy nadzorczej, — władza nadzorcza.

(2) Wysokość wynagrodzenia likwidatorów określa władza nadzorcza.

Art. 59. (1) Otwarcie likwidacji, imiona i nazwiska likwidatorów, sposób reprezentowania przez nich kasy oszczędności oraz wszelkie w tym względzie zmiany powinny być zgłoszone celem wpisania do rejestru handlowego. Obowiązek zgłoszenia tych danych do rejestru obciąża likwidatorów.

(2) Do zgłoszenia dołączyć należy skreślone wobec sądu lub uwierzytelnione notarialnie wzory podpisów likwidatorów.

Art. 60. (1) O otwarciu likwidacji likwidatorzy ogłoszą trzykrotnie w pismach, przeznaczonych do ogłoszeń kasy oszczędności, w odstępach czasu dwutygodniowych i przez te same ogłoszenia wezwą wierzycieli do zgłoszenia ich wierzytelności w ciągu sześciu miesięcy od daty ostatniego ogłoszenia.

(2) Po ustaleniu stanu całego majątku kasy przez zestawienie wszystkich jej pasywów i aktywów, łącznie z aktywami i pasywami oddziałów i zbiornic oraz kantorów wymiany i zakładów zastawniczych, likwidatorzy opracują plan przeprowadzenia likwidacji majątku kasy.

(3) W planie należy uwzględnić wierzytelności w kolejności kategorii i według zasad, przyjętych w postępowaniu upadłościowym, z tą jednak różnicą, że wierzytelności z tytułu wkładów oszczędnościowych powinny być uwzględnione w kolejności bezpośrednio po wierzytelnościach uprzywilejowanych, a przed wierzytelnościami, nie mającymi przywileju. Jeżeli według podziału, dokonanego w ten sposób, wkłady oszczędnościowe i inne poręczone wierzytelności (art. 4 ust. (1)) nie znajdą całkowitego zaspokojenia z masy likwidacyjnej, wówczas należy oznaczyć w planie wysokość dopłaty, jaką uiścić ma związek założycielski z tytułu poręki.

(4) Plan podlega zatwierdzeniu władzy nadzorczej i powinien być ogłoszony w pismach, przewidzianych dla ogłoszeń kasy.

Art. 61. (1) Zobowiązania związku założycielskiego z tytułu zaciągniętych w kasie oszczędności pożyczek powinny być uregulowane w ciągu jednego roku od daty pierwszego ogłoszenia o otwarciu likwidacji, jeżeli termin ich wymagalności nie jest wcześniejszy.

(2) Pozatem związek założycielski powinien dostarczyć w ciągu okresu czasu, wymienionego w ust. (1), odpowiednich funduszków na pokrycie zobowiązań kasy z tytułu wkładów oszczędnościowych, jeżeli płynne fundusze kasy nie wystarczają na wypłatę tych wkładów.

(3) Od daty otwarcia likwidacji oprocentowanie wkładów oszczędnościowych i innych lokat ustaje.

Art. 62. Zakres działania likwidatorów kasy oszczędności ogranicza się do zakończenia spraw bieżących, ściągnięcia wierzytelności i spieniężenia majątku kasy. Nowe operacje mogą zawierać tylko wówczas, gdy to jest potrzebne dla ukończenia dawnych. Nieruchomości będą zbywane przez publiczną licytację lub z wolnej ręki.

Art. 63. W granicach swego zakresu działania (art. 62) likwidatorzy mają prawo reprezentowania kasy oszczędności. Ograniczenia tego zakresu działania nie mają skutku prawnego wobec osób trzecich.

Art. 64. (1) Wykonanie planu likwidacji następuje po jego zatwierdzeniu (art. 60 ust. (4)) w kolejności kategorii, ustalonej planem, i stosunkowo w miarę rozporządzalnych funduszków. Plan likwidacji może przewidywać całkowite spłacenie wkładów drobniejszych przed większemi.

(2) Czysty majątek kasy, pozostały po całkowitem zaspokojeniu wszystkich jej zobowiązań, przypada związkowi założycielskiemu.

Art. 65. (1) Z datą otwarcia likwidacji postępowanie egzekucyjne przeciwko kasie oszczędności nie może być wszczynane, a wszczęte ulega umorzeniu; wszelkie zajęcia, dokonane przed otwarciem likwidacji, same przez się upadają.

(2) Żaden wpis hipoteczny na nieruchomościach kasy nie może być uzyskany w czasie trwania likwidacji.

(3) Poza otwarcie likwidacji nie zawiesza biegu wszczętych i nie tamuje możliwości wszczęcia przeciwko kasie spraw sądowych.

Dział X:

Odpowiedzialność cywilna i karna.

Art. 66. Członkowie organów kasy oszczędności i likwidatorzy odpowiadają wobec kasy za szkody, wyrządzone przez działalność sprzeczną z prawem lub postanowieniami statutu.

Art. 67. Członkowie organów kasy oszczędności i likwidatorzy powinni przy wykonywaniu swoich obowiązków dokładać staranności sumiennego kupca i odpowiadają za szkody, wyrządzone brakiem takiej staranności. Jeżeli szkodę wyrządziło kilka osób, odpowiadają za szkody solidarnie.

Art. 68. Wierzytelności z tytułu naprawienia szkody przedawniają się z upływem lat pięciu, licząc bieg przedawnienia od dnia, w którym kasa oszczędności dowiedziała się o szkodzie i o osobie, zobowiązanej do jej naprawienia.

Art. 69. Kto bezprawnie używa w tytule firmy nazwy „kasa oszczędności” lub nazwy podobnej, albo też wydaje książeczki wkładkowe pod nazwą „książeczka oszczędnościowa”, — podlega karze aresztu do 6 miesięcy i grzywny, albo jednej z tych kar.

Art. 70. Kto, będąc pracownikiem kasy oszczędności, wykracza przeciwko przepisom art. 31 ust. (1) rozporządzenia niniejszego, przez przyjęcie na książeczkę oszczędnościową wkładu niegotówkowego, — podlega karze aresztu do 6 miesięcy lub grzywny, albo obu karom łącznie.

Dział XI.

Nadzór państwowy.

Art. 71. (1) Nadzór państwowy nad działalnością kas oszczędności wykonywa Minister Skarbu, działający w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych. Ilekroć w rozporządzeniu niniejszym użyte są wyrazy „Władza Nadzorcza” należy rozumieć, że władzą tą jest Minister Skarbu, działający w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

(2) W celu wykonywania bezpośredniego nadzoru nad działalnością kas oszczędności Minister Skarbu może ustanawiać w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych komisarza rządowego i jego zastępcę przy poszczególnych kasach i na koszt kas.

(3) Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych mogą zlecić wykonywanie władzy nadzorczej, całkowicie lub częściowo, podległym im organom lub organom specjalnie w tym celu powołanym.

Art. 72. (1) W razie stwierdzenia, że działalność kasy oszczędności narusza prawo lub statut albo jest szkodliwa dla interesu publicznego, Ministrowi Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw We-

wnętrznych służy prawo rozwiązania organów kasy z równoczesnym mianowaniem tymczasowego zarządu na koszt kasy lub związku założycielskiego do czasu dokonania wyboru nowych organów. Wybór ten powinien nastąpić najpóźniej w ciągu jednego roku od czasu ustanowienia tymczasowego zarządu.

(2) Tymczasowy zarząd w zakresie powierzonych mu czynności wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki rady i dyrekcji kasy.

Art. 73. Kontrolę nad kasami oszczędności, niezależnie od kontroli wykonywanej przez związki komunalnych kas oszczędności, może spełniać Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych. Koszty wykonywania tej kontroli ponoszą kasy w wysokości, ustalonej przez Ministra Skarbu.

ROZDZIAŁ II.

FUNDUSZ GWARANCYJNY KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI.

Art. 74. (1) Fundusz Gwarancyjny Komunalnych Kas Oszczędności jest wspólną własnością kas oszczędności i służy dla dodatkowego zapewnienia terminowej wypłaty wkładów oszczędnościowych w kasach oszczędności.

(2) Fundusz gwarancyjny tworzy się z wpłat, które kasy oszczędności obowiązane są dokonywać na ten fundusz corocznie w wysokości 5% czystego rocznego zysku.

(3) Z chwilą osiągnięcia w Funduszu Gwarancyjnym sumy, stanowiącej 2% ogólnej sumy wkładów oszczędnościowych wszystkich komunalnych kas oszczędności, roczne wpłaty na Fundusz Gwarancyjny mogą być uchwałą Zarządu Funduszu i za zgodą władzy nadzorczej obniżone do 1% czystego rocznego zysku.

Art. 75. Fundusz Gwarancyjny lokowany będzie w sposób, ustalony przez Ministra Skarbu na wniosek zarządu.

Art. 76. (1) Zarząd Funduszu Gwarancyjnego składa się z przewodniczącego i czterech członków, mianowanych przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych z pośród podwójnej ilości kandydatów, przedstawionych przez poszczególne związki komunalnych kas oszczędności.

(2) Przewodniczącym zarządu jest delegat Ministra Skarbu, mianowany w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 77. Siedzibę Funduszu Gwarancyjnego oraz przepisy co do organizacji i kompetencji Zarządu oraz sposobu użycia majątku i administrowania nim — określi statut, wydany przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i ogłoszony w Monitorze Polskim.

Art. 78. Minister Skarbu sprawuje nadzór nad działalnością Funduszu Gwarancyjnego przez swego delegata (art. 76 ust. (2)) oraz oznacza jego zakres uprawnień i wysokość wynagrodzenia.

ROZDZIAŁ III.

ZWIĄZKI KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI.

Art. 79. (1) Związki komunalnych kas oszczędności są związkami przymusowymi kas oszczędności,

działającymi pod nadzorem władzy państwowej dla kierowania polityką operacyjną czynnych i biernych kas według zasad i wskazań, ustalanych przez Ministra Skarbu, dla kontroli ich działalności oraz dla udzielania w tym zakresie obowiązujących kasy oszczędności wskazań i instrukcji.

(2) Wobec władz rządowych i samorządowych związki są organami opiniodawczymi i informacyjnymi we wszelkich sprawach z zakresu działalności i ustawodawstwa komunalnych kas oszczędności.

(3) Ilość związków wraz z podziałem ich według właściwości terytorjalnej ustali rozporządzenie.

Art. 80. (1) Władzami związku komunalnych kas oszczędności są: 1) walne zgromadzenie, 2) prezes związku, 3) zarząd.

(2) Organem kontroli związku jest komisja rewizyjna.

(3) Szczegółową organizację związków i zakres ich uprawnień ustali statut, wydany przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i ogłoszony w Monitorze Polskim.

Art. 81. (1) Walne zgromadzenie składa się z delegatów, wysyłanych przez każdą z kas oszczędności, należących terytorjalnie do danego związku, w ilości od jednej do czterech osób według zasad, które ustali statut.

(2) Do walnego zgromadzenia należy: 1) wybór prezesa związku, 2) wybór członków zarządu i komisji rewizyjnej, 3) uchwalanie budżetu związku i zatwierdzanie rachunków i sprawozdań rocznych, 4) uchwalanie wysokości rocznych składek członkowskich kas i innych świadczeń pieniężnych na rzecz związku, przewidzianych w statucie, 5) uchwalanie wniosków zarządu w sprawie nabycia, pozbycia lub obciążenia nieruchomości związku oraz zaciągnięcia pożyczek, wreszcie 6) rozpatrywanie innych spraw, przekazanych przez zarząd.

(3) Uchwały, wymienione w ust. (2) pkt. 1), 4) i 5), wymagają do ich ważności zatwierdzenia władzy nadzorczej.

Art. 82. (1) Zarząd składa się z prezesa związku, jako przewodniczącego, dyrektora oraz członków w ilości przewidzianej w statucie.

(2) Do zarządu należy: 1) ustalanie terminów zwołania walnego zgromadzenia i porządku dziennego, 2) ustalanie preliminarzy budżetowych, zamknięć rachunkowych i sprawozdań rocznych, 3) wybór kandydatów na dyrektora związku, 4) przyjmowanie i zwalnianie na wniosek dyrektora inspektorów związku, 5) uchwalanie na wniosek dyrektora regulaminów czynności i instrukcji o prowadzeniu księgowości dla kas oszczędności i przepisów służbowych dla pracowników kas, 6) urządzanie kursów fachowych dla pracowników kas oszczędności.

Art. 83. (1) Dyrektora związku zatwierdza Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych z pośród trzech kandydatów, wybranych przez zarząd.

(2) Prezes związku jest kierownikiem zarządu i w tym charakterze reprezentuje związek wobec wszystkich osób, instytucji, władz i urzędów, składa wnioski władzy nadzorczej, wykonywa zarządzenia i instrukcje władzy nadzorczej i czynności, przez nią

zlecone, w szczególności w zakresie polityki finansowej, oraz jest zwierzchnikiem pracowników związku.

(3) Dyrektor jest organem wykonawczym związku i w tym charakterze zarządza rewizje kas oszczędności i wydaje zalecenia porewizyjne, prowadzi kontrolę polityki finansowej kas i stosowanej przez nie stopy procentowej oraz wydaje w tym zakresie polecenia i instrukcje.

Art. 84. Komisja rewizyjna składa się z trzech członków, wybieranych corocznie przez walne zgromadzenie, i powołana jest do sprawdzenia rachunków rocznych związku.

Art. 85. (1) Członkowie zarządu związku oraz członkowie komisji rewizyjnej mają prawo do wynagrodzenia za udział w posiedzeniach oraz prawo do zwrotu rzeczywiście poniesionych kosztów podróży, bez prawa do stałego uposażenia.

(2) Prezes związku może pobierać wynagrodzenie w wysokości, uchwalonej przez walne zgromadzenie.

(3) Dyrektor związku pobiera stałe uposażenie.

(4) Wysokość wynagrodzenia prezesa związku i uposażenia dyrektora związku zatwierdza Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 86. (1) Rewizje kas oszczędności związków przeprowadza z własnej inicjatywy, na żądanie organów kas oszczędności i na żądanie władzy nadzorczej.

(2) Koszty rewizji, przeprowadzonej na żądanie organów kasy oszczędności, pokrywa kasa oszczędności.

Art. 87. Czas trwania mandatów prezesa związku, członków zarządu oraz okres urzędowania i sposobów odwoływania dyrektora związku — ustali statut.

Art. 88. (1) W celu wykonywania bezpośredniego nadzoru nad działalnością związków komunalnych kas oszczędności Minister Skarbu może ustanawiać w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych komisarzy rządowego i jego zastępcę przy poszczególnych związkach i na koszt związków.

(2) Komisarz rządowy lub jego zastępca biorą udział w walnym zgromadzeniu i w posiedzeniach zarządu i mają prawo wglądu do ksiąg i dokumentów związku oraz żądania od prezesa związku i dyrektora wszelkich wyjaśnień.

(3) Komisarzowi służy prawo zawieszania uchwał i zarządzeń władz związku, sprzecznych z prawem lub statutem lub też przekraczających zakres działania związku. O legalności lub ważności zawieszonych uchwał lub zarządzeń decyduje władza nadzorcza.

ROZDZIAŁ IV. PRZEPISY WPROWADZAJĄCE.

Dział I.

Przepisy przejściowe.

Art. 89. (1) Statuty kas oszczędności powinny być uzgodnione z przepisami rozporządzenia niniejszego i złożone władzy nadzorczej w celu stwierdzenia ich zgodności w terminie dwóch lat od dnia wej-

ścia w życie tego rozporządzenia. W wyjątkowych przypadkach termin ten może być przez władzę nadzorczą przedłużony.

(2) Po upływie terminu, wskazanego w ust. (1), kasy oszczędności, które statutów nie uzgodniły, ulegają likwidacji z mocy zarządzenia władzy nadzorczej.

Art. 90. Książeczki oszczędnościowe, wystawione przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego instytucjom finansowym i ubezpieczeniowym, utrzymują dotychczasowy charakter i przywileje aż do czasu całkowitej spłaty przez kasy oszczędności przyjętych wkładów oraz należnych od tych wkładów odsetek.

Art. 91. (1) Związki założycielskie (poręczające) kas oszczędności o kapitale zakładowym poniżej minimum, przewidzianego w art. 18, powinny uzupełnić gotówką kapitał zakładowy kas w terminie trzech lat od daty wejścia w życie rozporządzenia niniejszego.

(2) Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych mogą zwolnić związki założycielskie (poręczające) od obowiązku uzupełnienia kapitału zakładowego; w tych przypadkach uzupełnienie kapitału zakładowego nastąpi drogą odpisania potrzebnej sumy na kapitał zakładowy z funduszu zasobowego kasy oszczędności.

(3) Po bezskutecznym upływie terminu, wskazanego w ust. (1), kasy oszczędności, których związki założycielskie (poręczające) nie uzyskały zwolnienia, przewidzianego w ust. (2), ulegają likwidacji z mocy zarządzenia władzy nadzorczej.

Art. 92. (1) Aż do wprowadzenia jednolitych przepisów, normujących tryb postępowania umarzającego, dotyczącego utraconych tytułów na okaziciela, do utraconych książeczek oszczędnościowych, mających charakter dokumentów na okaziciela (art. 34), stosowane będą przepisy prawa, obowiązującego w siedzibie kasy oszczędności, która książeczkę oszczędnościową wystawiła; kasa oszczędności uprawniona będzie wszakże do wydania duplikatu utraconej książeczki oszczędnościowej już po upływie sześciu miesięcy od dnia wdrożenia postępowania umarzającego.

(2) Właściwość sądu określa się według siedziby kasy oszczędności, która książeczkę oszczędnościową wystawiła.

Art. 93. Do czasu wydania rozporządzenia o związkach komunalnych kas oszczędności (art. 79 ust. (3)) uprawnienia, służące im w myśl przepisów rozdziału III rozporządzenia niniejszego nadaje się: 1) Związkowi Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie z zakresem działania na obszarze województw centralnych i wschodnich, 2) Związkowi Polskich Kas Oszczędności we Lwowie z zakresem działania na obszarze województw południowych, 3) Komunalnemu Związkowi Kredytowemu w Poznaniu z zakresem działania na obszarze województw poznańskiego i pomorskiego oraz 4) Związkowi Kas Oszczędności województwa śląskiego z zakresem działania na obszarze województwa śląskiego.

Art. 94. (1) Przedsiębiorstwa, zakłady i instytucje bankowe oraz inne osoby prawne, z wyjątkiem spółdzielni kredytowych, zarejestrowanych w chwili

wejścia w życie rozporządzenia niniejszego, które używają w swej firmie lub nazwie słów: „kasa oszczędności” lub słów o podobnej treści, obowiązane są zmienić swą firmę lub nazwę przez skreślenie słów „kasa oszczędności” lub słów o podobnej treści w ciągu dwóch lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia niniejszego pod rygorem likwidacji z mocy zarządzenia Ministra Skarbu.

(2) Przedsiębiorstwa, zakłady i instytucje bankowe, spółdzielnie kredytowe oraz inne osoby prawne obowiązane są w ciągu dwóch lat od daty wejścia w życie rozporządzenia niniejszego wycofać znajdujące się w obrocie książeczki wkładkowe, o ile noszą one nazwę książeczek oszczędnościowych lub nazwę o podobnej treści.

Dział II.

Przepisy końcowe.

Art. 95. (1) Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrom: Skarbu, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości.

(2) Ilekroć artykuły rozporządzenia niniejszego wydanie poszczególnych przepisów przekazują do osobnego rozporządzenia, rozporządzenie to wyda Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 96. (1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie na całym obszarze Państwa z dniem ogłoszenia, z tem jednak, że moc obowiązującą art. 53 na obszarze województwa śląskiego zawieszają się do czasu wprowadzenia na tym obszarze przepisów o tworzeniu związków międzykomunalnych.

(2) Z dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego tracą moc obowiązującą: rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 kwietnia 1927 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 339) oraz inne przepisy w sprawach, unormowanych rozporządzeniem niniejszym.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*
 Prezes Rady Ministrów: *L. Kozłowski*
 Minister Spraw Wewnętrznych:
Marjan Zyndram-Kościałkowski
 Minister Spraw Zagranicznych: *Beck*
 Minister Spraw Wojskowych: *J. Piłsudski*
 Minister Skarbu: *Wł. Zawadzki*
 Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski*
 Minister Wyznań Religijnych
 i Oświecenia Publicznego: *W. Jędrzejewicz*
 Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *J. Poniatowski*
 Minister Przemysłu i Handlu: *H. Floyar-Rajchman*
 Minister Komunikacji: *M. Butkiewicz*
 Minister Opieki Społecznej: *Jerzy Paciorkowski*
 Minister Poczty i Telegrafów: *E. Kaliński*

861.

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 24 października 1934 r.

o sprzedaży, zamianie i bezpłatnem odstąpieniu niektórych nieruchomości państwowych oraz o ustanowieniu prawa budowy.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 15 marca 1934 r. o upoważnieniu Prezy-